

Іван Мищак,
старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України,
д-р істор. наук, проф.

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ-МЕДІА
(аналітичний огляд закордонної преси про події в Україні за 1–30 червня 2025 року)

Опубліковано: Мищак І. М. Війна росії проти України: аналіз інтернет-медіа (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–30 червня 2025 року) // Україна у відгуках зарубіжної преси. 2025. Вип. 6 (196). С. 6–24.

В огляді публікацій інтернет-медіа за червень 2025 року було проаналізовано 36 інтернет-версій медіаресурсів 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Німеччини (8 %), Великої Британії, Італії та Бельгії (по 7 %), Швеції, Польщі, Чехії, Естонії, США та Іспанії (по 6 %), Японії, Франції, Угорщини, Словаччини, Нідерландів та Литви (по 5 %), Латвії (4 %) (див. діаграму 1).

Найбільшу кількість публікацій на українську тематику серед закордонних медіа опублікували: бельгійський журнал «POLITICO» (4,95 %), польська газета «Rzeczpospolita» та німецька «Frankfurter Allgemeine» (по 4,59 %), американська «New York Post», італійська «Libero Quotidiano», японська «Japan Today», чеська «Aktuálně.cz» та німецький журнал «Focus» (по 3,89 %), британська «The Independent» та литовська «Verslo žinios» (по 3,53 %) (див. діаграми 2, 3).

Німецькі видання «Frankfurter Allgemeine» та «Focus» розкривають ставлення німців до війни в Україні та підтримки нашої держави. Журналісти «Focus» Л. Шроєрс та Л. Лакермаєр пишуть, що під час інавгураційного візиту до Білого дому канцлер Німеччини Ф. Мерц говорив про мирні зусилля щодо України. Ф. Мерц закликав США працювати разом для припинення війни росії проти України. Німеччина та ЄС підтримують Україну, сказав Ф. Мерц, і хотіли б посилити тиск на росію. Водночас політики «Соціал-демократичної партії Німеччини» (СДПН) закликають до роззброєння та нового порядку безпеки з росією. Головний кореспондент «FOCUS-online» У. Райц у статті аналізує слабкі сторони цієї пропозиції. За його словами, цей заклик викликав критику навіть усередині їхньої власної партії і цей крок є нереалістичним. У. Райц каже, що той, хто вважає, що переговори з росією можна вести без військового стримування, ігнорує реальність. Своєю чергою, інформує «Frankfurter Allgemeine», партія «Альтернатива для Німеччини» розглядає ініціативу СДПН як підтвердження своєї позиції щодо війни в Україні. Натомість політики з «Християнсько-демократичного Союзу» та партії «Союз 90/Зелені» критично коментували заклики відомих політиків СДПН до зміни політики безпеки та зовнішньої політики.

Журналіст «Focus» А. Вольфсгрюбер звертає увагу на те, що росія перевозить нафту танкерами через Балтійське море, заробляючи мільярди для своєї військової казни, а санкції ЄС є лише половинчастими. Експерт із зовнішньої політики Р. Кізеветтер стверджує, що санкції були б ефективнішими, якби їх

поширили на якомога більше ідентифікованих суден, і вважає, що німецькі економічні інтереси також перешкоджають жорсткішим санкціям ЄС. У Р. Кізеветтера складається враження, що вони намагаються сигналізувати росії, що не дотримуватимуться всіх санкцій, щоб швидко відновити контакти після закінчення війни. Іншу позицію німецького бізнесу наводить кореспондент «Frankfurter Allgemeine» М. Фрюгауф. Він пише, що хоча прямі інвестиції скоротилися на дві третини з часів російської агресії, а профіцит поточного рахунку перетворився на дефіцит, німецькі компанії залишаються відданими Україні. Керуючий директор Асоціацією баварського бізнесу (VBW) Б. Броссардт пояснив, що кількість компаній, у яких німецькі інвестори мають частки в Україні, залишалася практично незмінною протягом багатьох років та майже жодне підприємство не було закрито чи продане. За його словами, німецькі компанії прихильні до України як локації для ведення бізнесу. Б. Броссардт підкреслив, що суверенітет України має бути збережений.

Німецькі журналісти багато пишуть про адаптацію Збройних Сил України до війни з переважаючими силами росіян. За інформацією оглядачів видань, нестачу важких видів озброєнь українці частково компенсують завдяки технологічній перевазі, зокрема використанню безпілотників. Воєнний експерт Г. Грессель на шпальтах журналу «Focus» наводить приклад успішності таких дій, коментуючи результати спецоперації «Павутина» проти російських стратегічних бомбардувальників. Цю атаку він називає «переворотом» у військових операціях. За словами експерта, російська оборона зазнала невдачі в одній конкретній галузі – російський флот бомбардувальників, який складається зі 110 літаків, тепер частково знищений або пошкоджений, що є величезним ударом для росії. Натомість генерал-майор Збройних сил Німеччини К. Фройдінг, головний координатор військової допомоги Україні та керівник штабу планування Міністерства оборони Німеччини, який теж вважає операцію «Павутина» успішною, вказує на величезний психологічний ефект й удар по самолюбству росіян. В іншій статті видання йдеться про те, що українські військові вже давно використовують безпілотники-перехоплювачі на передовій. Так, львівська компанія «Besomar» стверджує, що її безпілотник може чекати в повітрі ціль до двох годин. Співзасновник «Besomar» Р. Шемечко пояснює, що найголовніше, однак, те, що дрони здатні наздогнати дрони «Shahed» та «Gerbera». Читачів інформують про співпрацю українських та німецьких виробників дронів. Окремо відзначено, що німецький стартап «Tytan Technology» тестує власний безпілотник-перехоплювач з українськими військовими.

Британські газети «The Independent» та «The Guardian» інформують читачів про допомогу Великої Британії Україні. «The Guardian» цитує заяву прем'єр-міністра К. Стармера про те, що Велика Британія надішле 350 сучасних ракет протиповітряної оборони, адаптованих за рекордно короткий час для наземного запуску, використовуючи 70 мільйонів фунтів, отриманих за допомогою урядової схеми прискорення доходів (ERA). Зазначено, що Велика Британія використовувала засоби, пов'язані з Росією, для прямого фінансування зброї для України. Оглядачі окремо відзначають зусилля України щодо притягнення до відповідальності російських воєнних злочинців. У цьому

контексті «The Independent» пише про підписання Президентом України В. Зеленським і генеральним секретарем Ради Європи А. Берсе угоди про створення Спеціального трибуналу для розслідування злочинів агресії Росії проти України. Наголошується на запевненні Президента України про те, що кожен військовий злочинець має знати, що справедливість буде відновлена.

Журналісти «The Guardian» Р. Майклсон та Д. Боргер пишуть про мирні переговори між українською та російською делегаціями у Стамбулі, які завершилися без досягнення угоди про припинення вогню. Українська делегація знову підкреслила свою основну мету – повне припинення вогню щонайменше на 30 днів. Після цього можливий перехід до інших гуманітарних питань та організації зустрічі лідерів. Тему мирних переговорів продовжує доцентка кафедри досліджень міжнародної безпеки у Військово-повітряному коледжі в Монтгомері (США) А. Батта, яка в статті для «The Independent» порівнює особисту зустріч Президента України В. Зеленського та президента росії путіна у 2019 році в межах «нормандського формату» з поточними мирними переговорами у Стамбулі. Авторка простежує паралелі між тодішніми та нинішніми дипломатичними зусиллями, вказуючи на сталі перешкоди: розбіжності щодо послідовності виконання домовленостей, роль росії в конфлікті, а також вплив посередників. А. Батта зазначає, що, попри зміну міжнародного контексту та зміну геополітичних акторів з ЄС до США, переговори залишаються малоефективними.

Журналіст «The Independent» С. Кайлі із захопленням описує операцію СБУ «Павутина», називаючи її тріумфом розвідки та технологічних хитрощів. За його словами, успіх операції «Павутина», напевно, викликав одночасно захоплення та жах у серцях союзників Києва, показуючи, як «недержавні суб'єкти» можуть утихомирити наддержаву. На думку автора, операція досягла вражаючого стратегічного ефекту та підрізала крила стратегічним повітряним операціям путіна, назавжди змінивши хід війни. В іншій статті репортер «The Independent» Т. Вотлінг пише, що Київ здійснив масштабні атаки на російські цілі за сотні миль від лінії фронту, оскільки мирні переговори зайшли в глухий кут. Автор нагадує, що на тлі хаосу, який спричинила в росії українська операція «Павутина», СБУ провела ще одну зухвалу спецоперацію, завдавши удару по Керченському автомобільному та залізничному мосту – життєво важливому для росії шляху до окупованого Криму.

Італійські газети «Libero Quotidiano» та «Avvenire» пишуть про підтримку України, водночас у цих публікаціях простежуються різні точки зору – від готовності надавати зброю та різного роду допомогу, до рішучого заперечення участі італійських військових у будь-якому форматі контингенту в Україні. Так, «Libero Quotidiano» обговорює заяву президента Італії С. Маттарелла, який під час традиційного прийому в Квіріналі з нагоди Дня Республіки сказав, що «тема миру в Україні перебуває в центрі нашої спільної уваги» й підтвердив тверду та переконану підтримку Києва, а також готовність працювати над тим, щоб досягти справедливого, всеохоплюючого та тривалого миру. В іншій статті видання наводить слова міністра закордонних справ Італії А. Таяні, який зауважив, що «Італія знаходиться на передовій відбудови України і ми будемо продовжувати

рухатися вперед». Водночас політик висловив думку про непопулярність надсилення військ в Україну. За його словами, «позиція Італії перемогла – ніхто більше не говорить про відправку військ в Україну». А. Таяні також вважає, що єдиний спосіб закінчити війну, це запровадити нові санкції проти росії, щоб путін мав менше грошей для солдатів, скоротив військову присутність і швидше досягнув діалогу з Києвом. Італійський вчений-соціолог з Католицького університету Святого Серця М. Магатті у дописі для «Avvenire» зазначає, що сьогодні світ переживає трагедії, які, здається, не знають перепочинку. На його переконання, путін, загнаний у пастку свого пострадянського імперського задуму, не може дозволити собі поразки в Україні, не поставивши під загрозу саму свою сталість при владі. Кожна капітуляція, кожен крок назад сприйматиметься як нестерпне приниження не лише для нього, але й для всього апарату, який він створив. Таким чином, війна триває, навіть якщо вона виснажує росію економічно та культурно, стверджує М. Магатті.

Італійські журналісти широко висвітлюють обстріли міст і сіл України російськими військами. «Liberio Quotidiano» інформує про кількість загиблих внаслідок масованого нападу росії на столицю України 6 червня. Видання із посиленням на дані української розвідки розповідає про плани росії щодо завоювання нових територій. Стверджується, що росія прагне завершити завоювання Донецької та Луганської областей до осені 2025 року та створити «буферну зону» вздовж північного кордону. Але кінцевою метою путіна є окупація всієї української території на схід від Дніпра, включаючи стратегічний доступ до Одеської та Миколаївської областей.

Бельгійські видання «POLITICO» та «The Brussels Times» активно обговорюють наслідки української спецоперації «Павутина», за результатами якої було завдано непоправних втрат російській стратегічній авіації, що наносила ракетні удари по Україні. Окремо відзначається, що під час операції використовувалася сучасна технологія керування БПЛА, яка поєднує автономні алгоритми штучного інтелекту та ручне втручання оператора. Як відзначає «POLITICO», удари по російських бомбардувальниках, здатних нести ядерну зброю, кремль розглядав як «екзистенційну загрозу», тому «путін хоче, щоб Захід прийняв логіку називати те, що буде далі, «російською відповіддю», але це не так. «Україна — це сторона, яка реагує на масовані повітряні атаки, які росія здійснює на її міста та селища», – підкреслює М. Карпентер, який обіймав посаду старшого директора з питань Європи в Раді національної безпеки за часів адміністрації Д. Байдена. Своєю чергою кореспондентка «POLITICO Europe» В. Мелкозерова, спираючись на повідомлення Служби зовнішньої розвідки України, пише, що росія наздоганяє Україну у виробництві безпілотників завдяки більшим фінансовим ресурсам, виробничим лініям далеко від лінії фронту та особливо допомозі з Китаю.

Директор з питань України в організації «Проект «Розплата» М. Мілта й науковий співробітник Стокгольмського центру східноєвропейських досліджень та колишній голова правління «Проекту «Розплата» Ф. Весслау у спільній публікації для «POLITICO» пишуть, що доля українських дітей – це не просто гуманітарне питання, воно є центральним у ширшій боротьбі проти безкарності та

за справедливість. Визначальною рисою російської війни-агресії проти України експерти називають політику депортації та індоктринації українських дітей. На їхнє переконання, цей зловісний акт – не що інше, як державна політика росії, суть якої – знищення України не лише як держави, а й як нації, викорінення України як ідентичності. З іншого боку «POLITICO» та «The Brussels Times» інформують про те, що Європейська комісія представила довгострокову стратегію для українських біженців, спрямовану на їх легалізацію або сприяння їхньому поверненню додому. Брюссель призначить спеціального представника з питань українців у ЄС, який допоможе закласти підґрунтя для їх поступового повернення в Україну. Видання констатує, що хоча ЄК продовжить тимчасовий захист для людей, які тікають від війни росії проти України, ще на один рік до березня 2027 року, вона рекомендує країнам-членам ЄС розпочати переведення біженців до постійних легальних статусів.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у закордонних інтернет-виданнях упродовж червня 2025 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (65 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах закордонних медіа приділено значно менше уваги (35 %) (див. діаграми 4, 5).

Російське вторгнення в Україну в закордонних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: робота СБУ, САП та НАБУ – 30 %, діяльність української влади – 12 %, військові дії ЗСУ, ТРО, партизанів – 11 %, обстріли території України російською армією; воєнний потенціал України – по 10 %, соціально-культурне життя українського суспільства – 6 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанськими газетами «ABC» та «El Mundo» (по 6,06 %), польською «Rzeczpospolita», американською «New York Post», французькою «Le Monde» та британською «The Independent» (по 5,05 %), бельгійським журналом «POLITICO», японською газетою «Japan Today», чеською «Aktuálně.cz» та німецьким журналом «Focus» (по 4,04 %) (див. діаграму 7).

Упродовж червня 2025 року робота СБУ, САП та НАБУ стала головною темою публікацій закордонних інтернет-медіа. Така увага іноземних кореспондентів пояснюється головним чином успішними діями українських спеціальних органів, зокрема операцією СБУ «Павутина». Ця операція стала предметом прискіпливої уваги експертного середовища та оглядачів багатьох країн. Американська «The Washington Post» пише, що Україна розпочала одну із наймасштабніших атак із використанням безпілотників на п'ять авіабаз на території росії напередодні двосторонніх мирних переговорів у Стамбулі. Зазначено, що СБУ взяла на себе відповідальність за атаку, в ході якої українські безпілотники вперше завдали ударів по стратегічних аеродромах у віддалених районах, у тому числі в сибіру. Як свідчить оглядач видання, ця операція продемонструвала, що Україна знайшла спосіб використати власну зброю для досягнення раніше недосяжних цілей. Політичний репортер іншого американського видання «New York Post» Р. Кінг акцентує на тому, що Україна не повідомила адміністрацію Д. Трампа заздалегідь про удари безпілотників по

території росії, хоча українська операція готувалася більше року. Деякі оглядачі у цьому контексті припускають, що довіра України до Вашингтона ослабла при адміністрації Д. Трампа. Так, за словами високопоставлених офіцерів США, які наводить латвійська «Verslo žinios», «оскільки президент США вважав, що в Україні немає козирів, Київ продемонстрував, що в нього більше одного туза», та організував операцію, еквівалентну «Троянському коню». Офіцер у відставці М. Гертлінг, який раніше командував військовими силами США в Європі, каже, що переломний момент незабаром відчується на полі бою та що США повинні негайно повернутися до підтримки України. Старший радник «Центру аналізу європейської політики» Е. Лукас на шпальтах естонської «Eesti Päevaleht» зазначає, що українська операція «Павутина» стала «ляпасом для президента США Д. Трампа, до того ж путін тепер став невдахою, приниженим меншою та слабшою країною». На його думку, ця операція може не змінити хід війни, але пришвидшити її кінець. Е. Лукас наголошує, що приголомшлива атака України на російські авіабази вже змінила уявлення про вторгнення росії в Україну – і, власне, про всі майбутні війни. Іспанська газета «El Mundo», коментуючи наслідки операції СБУ, підкреслює той факт, що багатомільярдні збитки були завдані росії безпілотниками, які в багатьох випадках не коштують навіть тисячі євро. Директор Центру стратегічних комунікацій НАТО Я. Сартс, якого цитує латвійська «Neatkarīgā Rīta Avīze», заявив, що найбільше від атаки українських безпілотників на російські аеродроми виграв моральний дух самих українців та їхніх союзників. На його думку, військовий ефект від атаки на російські аеродроми дуже хороший – можливості стратегічної авіації країни-агресора значно скоротилися. Звісно, переконаний Я. Сартс, це не означає переломний момент у війні, але це піде на користь Україні. Натомість колишній командувач НЗС Латвії Ю. Маклаков заявив виданню «Diena», що операція українськими безпілотниками «Павутина» проти російських аеродромів не зупинить війну. Експерт не вважає, що російська авіація, яка використовується для ударів по Україні, суттєво постраждала, оскільки росія має достатньо літаків, зокрема стратегічних бомбардувальників. Водночас він погоджується з думкою про те, що в подальшому ході війни ми побачимо дедалі більше подібних українських операцій проти російських військових об'єктів, і дрони – один зі способів дійсно досягти хороших результатів.

Іноземні журналісти коментують й інші успішні спеціальні операції. Так, спеціальний кореспондент іспанської газети «El Mundo» Х. Колас пише, що СБУ провела спецоперацію з підризу підводних опор Керченського мосту, який з'єднує Кримський півострів з росією. Підкреслено, що як і у випадку з атакою дронів на російські аеродроми, підготовка до операції тривала кілька місяців, а плануванням особисто керував очільник СБУ В. Малюк. Про підризу опор Керченського мосту писали також нідерландський «De Telegraaf», британська «The Independent», чеська «Aktuálně.cz» та ін. Крім того, до успішних операцій СБУ іноземні оглядачі відносять також зрив кількох спроб вбивства Президента України В. Зеленського в Польщі й Україні. Деталі цих операцій розкрили польське видання «Wprost», британська «The Independent» та ін.

Діяльність української влади залишається однією з провідних тем, що висвітлюється закордонними медіа.

Низка закордонних видань («The Guardian» «Le Monde», «Nový čas» та ін.) повідомила, що Президент України В. Зеленський підписав указ про вихід України з Оттавської конвенції про заборону виробництва й застосування протипіхотних мін. Автор статті у французькій «Le Monde» вказує, що це рішення вважають «складним, але необхідним» через масштабне застосування росією мін проти військових і цивільних. Зазначено, що балтійські держави та Польща вже цього року оголосили про вихід із договору, незважаючи на критику міжнародних гуманітарних організацій. Британська «The Guardian», коментуючи указ Глави держави, наводить слова В. Зеленського про те, що Росія ніколи не була учасником конвенції «і використовує протипіхотні міни з крайнім цинізмом». Водночас словацьке видання «Nový čas» нагадує своїм читачам, що окрім підтвердження парламентом, Україна має також повідомити ООН про такий крок.

Німецький журнал «Focus», словацьке видання «Nový čas» та ін. видання пишуть про зміни у військовому керівництві України. Зокрема, «Nový čas» інформує, що В. Зеленський 19 червня призначив нового командувача Сухопутних військ України – Г. Шаповалов замінив М. Драпатого, який пішов у відставку після нападу росії на навчальний центр української армії в Дніпропетровській області, в результаті якого загинуло щонайменше 12 солдатів та було поранено понад 60. Згодом, зауважує автор, В. Зеленський перевів М. Драпатого на посаду командувача Координаційного командування Об'єднаних сил ЗСУ. Також «Focus» інформує, що Президент України призначив командувачем Сил безпілотних систем «Мадяра» Р. Бровді, а Десантно-штурмові війська очолить О. Апостол.

Д. Деттмер, редактор колонки в бельгійському «POLITICO», розмірковує про роль у керівництві Україною та амбіції керівника Офісу Президента України А. Єрмака. А. Єрмак, використовуючи заслуги та популярність В. Зеленського, став другою за впливом фігурою в Україні, пише Д. Деттмер. Автор нагадує, що в травні А. Єрмак очолив переговори з союзниками у Стамбулі, а також узгодив позиції зі США, Великою Британією, Францією та Німеччиною та взяв на себе ініціативу, наполягаючи на тому, що безумовне припинення вогню має бути пріоритетом. Деякі критики вважають, що здійснюючи рейси до західних столиць, щоб просувати інтереси України, А. Єрмак користується можливістю відшліфувати власні повноваження на майбутнє. Але, принаймні поки що, А. Єрмак є довіреною правою рукою В. Зеленського, а не наступником, констатує автор.

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у червні 2025 року питань виглядає так: реакція світових політиків, діячів та організацій – 24 %, санкції проти росії; мирні пропозиції та переговорний процес – по 13 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 12 %, політика щодо біженців з України – 6 %, збройна допомога Україні – 5 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце України у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: німецька газета «Frankfurter Allgemeine» (5,98 %), бельгійський журнал «POLITICO» (5,43 %), польська газета «Rzeczpospolita», угорська «Nepszava», словацька «Dennik N», італійська «Avvenire» (по 4,35 %), чеська «Aktuálně.cz», німецький журнал «Focus», японська газета «Japan Today» та італійська «Libero Quotidiano» (по 3,80 %) (див. діаграму 9).

У червні 2025 року **реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні** широко висвітлювалася закордонними інтернет-медіа. Переважно йдеться про кроки західних політиків на підтримку України та зусилля щодо досягнення миру.

За повідомленням іспанської «ABC», Європейський Союз повинен представити «мирний план для України», оскільки він має «величезну історичну відповідальність» у той час, коли дві великі держави XX століття, США та росія, «збилися зі шляху», – заявив колишній прем'єр-міністр Іспанії Х. Л. Р. Сапатеро.

Американська газета «New York Post» звертає увагу на законопроект конгресмена-демократа Д. Московіца, покликаний захистити Україну від 10 % тарифу на український імпорт, який має набути чинності 8 липня, якщо федеральні суди не призупинять дію виконавчої влади. Як пише політичний репортер «New York Post» Д. Крістенсон, республіканці в Палаті представників та Сенаті закликали до посилення санкцій, щоб допомогти покласти край війні росії з Україною. У цьому контексті йдеться про необхідність спільних зусиль світових політиків, щоб переконати адміністрацію Д. Трампа допомагати Україні. Відповідну тезу проводить автор статті німецького видання «Frankfurter Allgemeine». Він доводить, що під час інавгураційного візиту до Білого дому канцлер Німеччини Ф. Мерц роз'яснив позицію Німеччини щодо України, зазначив, що Україна атакує лише військові цілі в росії, тоді як росія навмисно атакує цивільне населення та енергетичну інфраструктуру. У підсумку, пише видання, канцлер Ф. Мерц та Президент США Д. Трамп висловили готовність співпрацювати для припинення війни, а Д. Трамп заявив, що може настати день, коли росія «поведе себе настільки погано», що Америка вживе «неймовірно жорстких» заходів проти москви. Зовсім інші спостереження із зустрічі Д. Трампа та Ф. Мерца зробив журналіст японської газети «Japan Today». Він акцентує увагу на заяві Д. Трампа, відповідно до якої, можливо, краще дозволити Україні та росії «поборотися деякий час», перш ніж розділити їх та прагнути миру, навіть попри те, що новий канцлер Німеччини звертається до нього як до «ключової людини у світі», яка може зупинити кровопролиття, чинячи тиск на путіна. Журналіст називає ці коментарі разючим відхиленням від часто озвучених закликів Д. Трампа зупинити насильство в Україні. Відзначено, що Ф. Мерц обережно обійшов твердження Д. Трампа та наголосив, що США й Німеччина погоджуються з тим, «наскільки жахлива ця війна», водночас чітко означивши, що повністю звинувачує путіна в насильстві, а Німеччина стоїть на боці України. Водночас німецький письменник та журналіст А. Вольфсгрубер у статті для журналу «Focus» пише, що зустріч канцлера Німеччини Ф. Мерца з президентом США Д. Трампом у Вашингтоні була здебільшого символічною та

позбавленою сутності. Підсумовуючи, німецький журналіст та політолог Н. Буссе на шпальтах «Frankfurter Allgemeine» виокремлює той факт, що Америка не обіцяє нової військової допомоги Україні, що відображає зміну інтересів країни. На саміті G7, зауважує він, знову піднімається тривожне питання про те, наскільки глибокими, ймовірно, будуть розбіжності між Європою й Америкою, та стверджує, що Європі слід звикнути піклуватися про свої власні справи. Однак журналіст вважає, що той факт, що принаймні країни Північної Європи та Велика Британія знову посилили свою підтримку України, є кроком у правильному напрямку.

Журналіст італійської газети «Avvenire» М. Марчеллі висвітлює результати зустрічі в Римі прем'єр-міністра Італії Д. Мелоні та президента Франції Е. Макрона. Зазначається, що лідери обговорили війну в Україні, передавши чіткий сигнал про непохитну та беззастережну підтримку України з боку Франції та Італії, що є ще більш необхідним для досягнення справедливого та довгострокового миру. Нідерландський журналіст «De Telegraaf» В. де Вінтер пише, що король Нідерландів Віллем-Олександр і королева Максима, перебуваючи з візитом у Чехії, приділили основну увагу міжнародній безпеці. За інформацією оглядача, Нідерланди купують зброю чеського виробництва, яку Україна може використовувати для самооборони. В. де Вінтер уточнив, що разом із міністром оборони Р. Брекельмансом королівська пара оглянула товари, про які йдеться. Також під час візиту мала місце тема допомоги українським біженцям, зазначає журналіст. Водночас іноземні журналісти підкреслюють, що питання збройної допомоги Україні надзвичайно актуальне, бо росія нарощує власне виробництво озброєнь. Так, за словами колишнього посла Чехії в НАТО Я. Ландовського, росіяни виробляють у чотири рази більше боєприпасів, ніж НАТО. В інтерв'ю для газети «Aktuálně.cz» він також розмірковує над тим, чи має Д. Трамп важелі впливу на росію для завершення війни в Україні. Посол вважає, що війна в Україні закінчиться цього року припиненням вогню, а не миром, але висловлює думку, що Україні за це доведеться «чимось заплатити».

Санкції проти росії є предметом дискусій у закордонних інтернет-медіа.

Американська «New York Post» інформує про підтримку спікером Палати представників М. Джонсоном поновлення зусиль Конгресу щодо введення санкцій проти кремля у зв'язку з війною в Україні. Зазначається, що співавторами законопроєкту у верхній палаті виступили республіканець від Південної Кароліни, сенатор Л. Грем та демократ від Коннектикуту Р. Блюменталь. Цей законопроєкт передбачає введення 500 % мита на імпорт будь-якої країни, що купує російські енергоносії. Однак, як пише репортер «New York Post» В. Нава, невідомо, чи підтримає Д. Трамп жорсткі санкції проти росії. Своєю чергою оглядач «Svenska Dagbladet» зауважує, що адміністрація Д. Трампа намагається нівелювати санкційний тиск. В останні тижні адміністрація непомітно тиснула на сенатора Л. Грема, щоб той пом'якшив комплексний пакет санкцій проти росії, повідомляє газета. Схожу точку зору висловив дослідник Латвійського інституту зовнішньої політики (LAI) С. Шредерс, якого цитує латвійська «Diena» Він, зокрема, каже, що успішна

дипломатія російського президента путіна та взаємна симпатія з президентом США Д. Трампом принесли свої плоди – Д. Трамп не збирається запроваджувати масштабні санкції проти росії.

Низка європейських медіа аналізує продовження можливості санкційного тиску на росію державами ЄС. Автор статті в угорській «Nepszava» Р. Папп розмірковує про проєкт закону Європейської Комісії, що передбачає повне припинення імпорту російського газу та нафти до кінця 2027 року. Журналіст, нагадує, що цей проєкт частково є відповіддю на початок повномасштабної війни росії проти України у лютому 2022 року. У матеріалі підкреслюється, що ЄС розглядає росію як ненадійного партнера через неодноразове скорочення поставок, а імпорт російської нафти та газу вже істотно зменшився з 2021 року. Читачам нагадують, що всі країни-імпортери енергоносіїв із рф, включно з Угорщиною та Словаччиною, мають розробити національні плани для відмови від російського імпорту, але для країн без виходу до моря, як зазначено у статті, перехід триватиме довше. Литовська газета «Verslo žinios» пише, що парламент Литви почав розглядати пропозицію щодо запровадження національних економічних санкцій проти росії та білорусі у випадку, якщо ЄС не продовжить свої власні. Міністр закордонних справ Литви К. Будрис, який ініціював проєкт, заявив, що санкції в ЄС продовжуються за взаємною згодою країн, але цього разу є побоювання щодо можливого угорського вето. Він наголосив, що, попри весь скептицизм, санкції проти росії та білорусі працюють. З цією думкою погоджується журналіст латвійської «Neatkarīgā Rīta Avīze» А. Крастс, підтверджуючи, що російська економіка через санкції нарешті відчула серйозні проблеми, а сировинна економіка опинилася під сильним тиском: прибутки нафтогазових компаній скоротилися майже вдвічі. З іншого боку, прем'єр-міністр Бельгії Б. де Вевер розповів про ризики використання заморожених російських активів для допомоги Україні у світлі того, що Велика Британія минулого місяця розкрила плани передачі заморожених активів ЄС до інвестиційного фонду, більша частина якого наразі зберігається в Бельгії, у групі ринкової інфраструктури Euroclear. За інформацією бельгійського видання «The Brussels Times», Б. де Вевер попередив Консультативний комітет з європейських справ, що це створює системний ризик для євро і несе юридичні ризики для Бельгії.

Упродовж червня 2025 року більшість повідомлень у закордонних медіа щодо української проблематики мала нейтральну тональність (56,89 %). Частка позитивних повідомлень склала 33,57 %, а негативних – 9,54 % (див. діаграму 10).

Найчастіше закордонні інтернет-медіа у нейтральному контексті висвітлювали реакцію іноземних політиків і громадських діячів та організацій на події в Україні, діяльність української влади, перспективи мирних переговорів між росією та Україною. Упродовж червня 2025 року в нейтральному тоні місце і роль України у світовій політиці представлені в 132 статтях та повідомленнях. 31 стаття та повідомлення вирізнялися позитивною тональністю, а 21 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то нейтральна інформація представлена в 29 статтях і

повідомленнях. 64 статті та повідомлення мали позитивну тональність, а 6 – негативну (див. діаграму 11).

Упродовж червня 2025 року переважно нейтральна тональність статей про Україну характерна для інтернет-видань Італії («Libero Quotidiano», «Avvenire»), Великої Британії («The Independent», «The Guardian»), Швеції («Aftonbladet», «Svenska Dagbladet»), Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus»), Нідерландів («Algemeen Dagblad», «De Telegraaf»), Латвії («Diena», «Neatkarīgā Rīta Avīze»), Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios»).

Іноземні кореспонденти відзначають низку гуманітарних проблем, які спричинила війна росії проти України, та які українська сторона намагається вирішувати під ворожими ракетами й бомбами. Передусім ідеться про проблеми цивільного населення, яке страждає від жахів війни. Більшість видань описує масовані атаки російських ракет і дронів на міста України, зокрема Київ, від яких гине багато мирних жителів. У статті угорської «Nepszava» авторка, лінгвістка А. Гусар, пише, що після Трійці російський обстріл пошкодив головний апсид собору Святої Софії у Києві, що став для українців символом національної ідентичності, а Міністр культури України наголосив на цілеспрямованій атаці рф проти української культури. Окремо відзначається, що українська влада змушена евакуювати жителів прикордонних населених пунктів, які перебувають у зоні наступу росіян. Так, у репортажі з Сум кореспондента французької «Le Monde» Т. д'Істрія зазначається, що російська армія наступає на північ Сумської області, підійшовши майже на двадцять кілометрів до обласного центру та спровокувавши евакуацію мешканців навколишніх сіл. Автор повідомляє, що інтенсивні обстріли артилерією й атаки дронів змусили частину мешканців залишити свої домівки, хоча багато хто, попри пошкодження, залишається, зважаючи на постійну загрозу. За словами кореспондента, ці систематичні удари випробовують моральний дух місцевого населення, яке живе «день у день», але не готове виїхати зі своєї землі. Спеціальний кореспондент іспанської «El Mundo» Х. Еспіноза розповідає про те, що Україна починає будувати лікарні приховано під землею. Він наводить слова підполковника Р. Кузіва, який розповів, що українці змирилися з тим, що росія неодноразово ігнорує Женевську конвенцію, і вони більше ніколи не повернуть захист, який мали медичні заклади. Х. Еспіноза відвідав один із таких госпіталів, який знаходиться під землею і являє собою сучасний заклад площею 400 квадратних метрів, розділений на шість кабін із товстого збірного металу, який, згідно з військовою номенклатурою, відповідає найвищим стандартам, що вимагаються від таких закладів. Там є дві операційні та відділення інтенсивної терапії, а також свердловина, яка забезпечує заклад водою, і дві власні генераторні системи. В ілюстрованому есе редактори британської «The Guardian» пишуть про українських пожежників, робота яких в умовах війни прирівнюється до подвигу. Починаючи з лютого 2022 року, фотожурналіст видання Є. Крінгс співпрацює з пожежниками по всій Україні, документуючи їхнє життя. Його фотографії дозволяють вивчити щоденну реальність рятувальників воєнного часу, які ризикують усім, щоб врятувати життя під постійною загрозою російських обстрілів.

Окремою проблемою для України є захист дітей та повернення біженців. Згідно з даними групи американських експертів, які наводить британська «The Guardian», близько 35 000 українських дітей досі залишаються безвісти зниклими й нібито перебувають у Росії або на територіях, які окуповані нею, і сім'ї кажуть, що вони змушені йти на відчайдушні та ризиковані заходи, щоб повернути дітей в Україну. З іншого боку, британська «The Telegraph», чеська «Aktuálně.cz» описують ситуацію, яка склалася з молоддю в Україні в умовах війни. Британське видання наголошує на тому, що молодь залишає країну і все частіше їде на навчання закордоном. За даними ООН, зараз за межами України проживає близько 2,3 млн дітей-біженців, більшість із них у Європі. Рівень народжуваності в Україні падає, що може стати для України проблемою в майбутньому. За інформацією Ради ЄС, яку наводить словацьке видання «Denník N», міністри внутрішніх справ погодилися, що ЄС продовжить тимчасовий захист для українців до 2027 року. За даними Ради ЄС, рішення буде офіційно прийнято найближчими тижнями. Станом на березень цього року майже 4,3 млн людей, які втекли з України, користувалися тимчасовим захистом у ЄС, третина з яких – діти. Більшість українців проживає у Польщі, Німеччині та Чехії.

Позитивні повідомлення щодо українського питання упродовж червня 2025 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Іспанії («ABC», «El Mundo»), Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Німеччини («Frankfurter Allgemeine», «Focus»), Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios») та Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»).

У позитивному контексті закордонні медіа головним чином повідомляють про успішні операції ЗСУ проти російської армії, допомогу Україні, запевнення її безпеки та можливості мирного врегулювання.

Словацька газета «Denník N» повідомляє, що Велика Британія, Франція, Німеччина та Польща є центром Коаліції дій за тривалий мир в Україні, також відомої як «Коаліція охочих». Ця група об'єднує 31 країну та базується на добровільному й індивідуальному внеску кожної з них. Однак, перш за все, вона представляє спільний погляд на ситуацію та спільну мету – забезпечення справедливого та тривалого миру, який може гарантувати безпеку України. Директор Балтійсько-російського дослідницького центру В. Юшкін, якого цитує естонська «Postimees», оцінює воєнний потенціал України. Він наводить думку колишнього директора Інституту Кеннана В. Померанца про те, що Сили оборони України вкотре довели, що успішно модернізують свою армію навіть у воєнний час, зокрема мають потужну розвідку, здатну планувати та проводити масштабні операції глибоко в тилу ворога, ефективно використовують нові види зброї, розуміють принципи сучасної війни набагато краще за росію та здатні завдавати потужних ударів із мінімальними ресурсами. Політичний аналітик, дослідник Латвійського інституту зовнішньої політики М. Варгуліс розповів в інтерв'ю журналісту латвійської газети «Diena» Е. Зірнісу, що війна між Україною та росією нині в руках Латвії, країн Балтії та Європи, тому що США стали наразі непередбачувані. Що стосується тривалості війни, каже аналітик, то хоча російське суспільство готове страждати, це не безмірні страждання, особливо в контексті того, що внутрішня безпека росії погіршується і в

російському суспільстві незабаром настане переломний момент. Аналітик погоджується з твердженням, що Україна може стати «Афганістаном путіна». Я. Мельнік, журналіст польського тижневика «Wprost», пише, що литовці відчують зростаючу загрозу з боку Росії, тому намагаються відвернути марну дискусію про надання НАТО гарантій безпеки Україні. «У нашій частині Європи єдиною надійною гарантією захисту від російської агресії була б Україна, єдина країна сьогодні, здатна не лише захистити себе від Москви, а й ефективно вдарити по самому серцю ядерного потенціалу Росії. Я б хотів, щоб моя країна отримала гарантії безпеки від України. Я був би спокійнішим, якби знав, що у разі нападу Росії українці воюватимуть разом із нами та забезпечать безпеку цієї частини Європи», – цитує польський журналіст Г. Ландсбергіса, колишнього міністра закордонних справ Литви.

Іноземні журналісти схвально розцінюють успіхи України у поступовому завоюванні повітряного простору, де раніше домінували росіяни. Окрім операції СБУ «Павутина», йдеться про дії української пілотованої та безпілотної авіації. Так, головний редактор чеської газети «Aktuálně.cz» М. Зрно повідомляє, що 7 червня український винищувач F-16 уперше в історії виграв повітряний бій із російським Су-35. За даними журналіста, українські ВПС відправили винищувачі для бомбардування російських позицій, назустріч їм російські ВКС направили в бій свій багатоцільовий винищувач Су-35, щоб збити українські літаки. Однак пілот не знав, що потрапляє в засідку: разом із американським F-16 у повітря піднявся шведський літак Saab 340 AEW&C, який засік Су-35 ще за 200–300 км до кордону і передав координати F-16. Журналістка польської «Rzeczpospolita» І. Трусевич пише, що Україна розпочала виробництво безпілотників-перехоплювачів, які протидіятимуть іранським безпілотникам «Shahed», виготовленим у Росії. У цьому допоможе латвійська компанія та українське програмне забезпечення. Наголошено, що «Skyfall», один із найбільших виробників дронів в Україні, адаптує свою популярну модель FPV для відбиття російських ударних та нейтралізації розвідувальних дронів.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»), Угорщини («Nepszava», «Portfolio»).

У статті журналіста угорської «Portfolio» Д. Сабо зазначається, що під час брюссельського саміту ЄС згадки про Україну обмежилися декларацією, а 18-й пакет санкцій проти Росії ветував прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо. Автор також вказує, що прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан заблокував початок формального процесу вступу України до ЄС. На думку автора, ці тенденції можуть свідчити про ризик ослаблення уваги Євросоюзу до безпекової та інтеграційної перспективи України. Депутат від польської партії «Право і Справедливість», заступник голови Комітету Сейму у закордонних справах Р. Фогель, в інтерв'ю «Rzeczpospolita» заявив, що, не дивлячись на чітку та послідовну підтримку Польщею розширення Європейського Союзу – як на Західні Балкани, так і на країни Східного партнерства, «Право і Справедливість» чітко заявляє, що «поблажливості» для України не буде. Польща має обумовити

свою підтримку виконанням Україною певних умов, наприклад, обмеження України в поставках продукції сільського господарства та питаннях трудової міграції, підкреслив політик. У статті угорської «Nepszava» йдеться про те, що голова фракції Європейської народної партії М. Вебер визнав право партії «Тиса» не підтримувати прискорений вступ України до ЄС. Підкреслюється, що угорський уряд блокує відкриття переговорів щодо членства України. Водночас лідер партії «Тиса» П. Модьор відзначив, що лист М. Вебера спростовує пропаганду уряду про тиск з боку Європейської народної партії щодо України. Редактор польської «Rzeczpospolita» П. Маліновський розмірковує над словами путіна, який попередив Німеччину, що Москва розглядатиме поставки крилатих ракет «Taurus» Україні як пряму участь у війні в Україні. Своєю чергою міністр оборони Німеччини Б. Пісторіус заявив напередодні, що Німеччина не розглядає можливість постачання Україні крилатих ракет «Taurus», попри неодноразові прохання Києва. Старший науковий співробітник Фонду Олександра фон Гумбольдта Е. Нурієв у публікації для бельгійського «POLITICO» пише, що оскільки західні лідери продовжують наполягати на тому, що вони підтримуватимуть Україну «стільки, скільки потрібно», питання тепер полягає в тому, з якою метою. Оскільки війна в Україні триває, військова перемога може більше не бути реалістичною метою для Києва – незалежно від того, скільки мільярдів надішле Захід або скільки російських солдатів загине, вважає автор. Війна загрожує виснажити Україну, розбити єдність Заходу та посилити той самий режим, який вона мала послабити, стверджує аналітик. За інформацією британської «The Guardian», Міністерство внутрішніх справ Великої Британії відмовляє у наданні притулку українцям, які втекли до Великої Британії після російського вторгнення, на тій підставі, що їм безпечно повернутися до України. Їхні листи про відмову зазвичай свідчать про те, що ризики, пов'язані з війною, не відповідають порогу переслідувань відповідно до Конвенції про біженців, оскільки вони можуть переїхати до безпечніших районів України, де є державні служби, і можуть звернутися за допомогою до вищої комісії ООН для біженців та місцевих організацій.

Отже, закордонні інтернет-медіа продовжують інформувати про ситуацію в Україні, успішні дії Збройних Сил України проти російських військ на фронті та на ворожій території, діяльність української влади та інституцій громадянського суспільства. Значна увага приділена обговоренню мирних ініціатив, позиції США та держав Європейського Союзу щодо українського питання. Оглядачі та експерти висловлюють різні сценарії щодо потенційної підтримки України з боку США, проте більшість впевнена в такій підтримці з боку ЄС. Водночас фахівці все частіше схиляються до думки, що без американської підтримки, а головне озброєння, – війна набуває затяжного характеру та може виснажити Україну швидше, ніж росію. Критичні зауваження на адресу України пов'язані переважно з неможливістю досягти компромісу з сусідніми державами, зокрема Угорщиною та Словаччиною, які блокують подальші кроки щодо вступу нашої держави до ЄС та санкції ЄС проти росії, а також Польщею, яка має претензії до України щодо експорту наших товарів до ЄС і неузгодженості історичних питань.